

توجه سره د مَدَنِي مذاكرې اوريدو سعادت حاصلوي نو يقيناً د هغوئي په زړه باندې هم اثر كيږي او هغوئي ډير برکتونه حاصلوي. لهندا اعتكاف كوونكو له پكار دي چې د خپل وخت قدر وكړي هغه په فضولياتو كښې د ضائع كولو په ځائ د عِلْمِ دِين حاصلولو كوشش وكړي.

ټول كال د رَمَضَانَ الْمُبَارَك انتظار

د رَمَضَانَ الْمُبَارَك په راتلو كښې لا يو څو مياشتې پاتې دي لهندا چې د چا نه كيدې شي هغه دې نيت وكړي چې **اِنْ شَاءَ اللهُ** په عالمي مَدَنِي مركز فيضانِ مدينه بابُ المدينه (كراچي) كښې به د ټول رَمَضَانَ الْمُبَارَك اعتكاف كوم. په عالمي مَدَنِي مركز فيضانِ مدينه كښې د اعتكاف ډير ښكله ماحول وي لهندا حتي الامكان هم په فيضانِ مدينه كښې د اعتكاف كولو كوشش كوي، گڼې په خپلو خپلو ښارونو او ملكونو كښې چې چرته د دعوتِ اسلامي زيرِ انتظام اعتكاف كوله شي هلته د اعتكاف كولو تركيب جوړ كړئ **اِنْ شَاءَ اللهُ الْكَرِيم!** به شميره فائدي او برکتونه به مونږ نصيب شي. كه د يوې مياشتې اعتكاف ممكن نه وي نو د لسو ورځو د اعتكاف تركيب جوړ كړئ كه چرې دا هم نشي كيدې نو اعتكاف ته تگ راتگ كوي مثلاً كه څوك نوكرۍ له ځي نو هغه دې لار شي او خپل كار دې پوره كړي او واپس دې راشي او چرته چې اعتكاف كيږي هم هلته دې پاتې شي كور ته دې نه ځي بلکې د نوكرۍ نه پس دې ټول وخت د اعتكاف كوونكو سره تيروي، د هغوئي صحبت دې اختياروي د داسې كولو سره به هم ډير څه حاصل شي. **اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ!** مونږ ټول كال د رَمَضَانَ الْمُبَارَك انتظار كوو بلکې مونږ خو ټول كال دا دُعا كوو **”اَللّٰهُمَّ بَلِّغْنَا رَمَضَانَ بِصِحَّةٍ وَعَافِيَةٍ يَعْنِي اے الله! مونږ د صحت او عافيت سره د رمضان د مياشت سره ميلاو كړې.“** د رَمَضَانَ الْمُبَارَك د

برکتونو به خه وایم! د رَمَضَانَ الْمُبَارَك په فضاگانو كښې چې كوم خوند او مزه وي هغه په نورو ورځو كښې نه وي چې څنگه د رَمَضَانَ الْمُبَارَك مياشت اوليدې شي نو په زړه باندې يو عجيبه كيفيت راخوړ شي او چې څنگه د اختر مياشت اوليدې شي نو زړه په غم كښې ډوب شي چې هې افسوس! رَمَضَانَ الْمُبَارَك د برکت او ډير د عظمت او شان والا مياشت زمونږ نه رخصت شوه، هغه ټول برکتونه لارل كوم چې د رَمَضَانَ الْمُبَارَك په وجه زمونږ نصيب شوي وو. الله پاك دې زمونږ د صحت او عافيت سره بيا بيا د رَمَضَانَ الْمُبَارَك مياشت نصيب كړي.

أَمِينَ بِجَاوِزِ حَاكِمِ النَّبِيِّينَ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

د زيات عمر اسلامي ورونه او په مَدَنِي مَرَكز كښې اِعتكاف

خوږو او محترمو اسلامي ورونو! د ټولې روژې د مياشتې د اِعتكاف كولو نيت وكړئ كه تاسو په تيرو كلونو كښې يوه مياشت اِعتكاف كړې وي او كه نه او د نيت كولو سره د دې يوې مياشت تياري هم شروع كړئ. كه نيت مو رښتونه وو نو د نيت كولو سره به ثواب ميلاويدل شروع شي. بعضې خوش قسمته خو د اِعتكاف داسې پتنگان وي چې د قسما قسم از مينښتونو باوجود هغوئ د اِعتكاف نه نه پشا كيږي خصوصاً زمونږه د زيات عمر (يعنې مشران بوداگان) اسلامي ورونه هر كال اِعتكاف كوي كه هغوئ منع هم كړې شي نو نه يې مني او په يو حال كښې هم خپل كور ته د تللو د پاره نه تيارېږي. په اجتماعي اِعتكاف كښې ډير رش وي هغوئ د اِستنجا او اودس په معاملو كښې ډير د پريشانۍ سره مخ كيږي په دې وجه اوس مونږ دا اصول جوړ كړې دے چې په عالمي مَدَنِي مَرَكز فيضانِ مدينه باب المدينه (كراچي) كښې د پنځوسو كالو نه د زيات عمر اسلامي ورونه په اِعتكاف كښې نه كښينولې شي. البته په فيضانِ مدينه كښې بعضې داسې د زيات عمر اسلامي ورونه هم دي چې

عمرونه يې اويا كاله شوي دي خو دوئي د ډيرې مودې نه په فيضانِ مدينه كښې د اعتكاف كوي لهذا صرف دې اسلامي ورونو ته په فيضانِ مدينه كښې د اعتكاف اجازت دے ځكه چې د ډيرې مودې نه په فيضانِ مدينه كښې د اعتكاف كولو په وجه د دې اسلامي ورونو كافي تجربه شوې ده، دوئي ته د مديني مركز اصول او جدول وغيره معلوم وي په دې وجه اُميد دے چې دوئي به د نورو اسلامي ورونو د تكليف سبب نه جوړيږي. نوي راتلونكي د زيات عمر اسلامي ورونه د كومو عمرونه چې د پنځوسو كالو نه زيات وي هغوئي ته په فيضانِ مدينه كښې د اعتكاف كولو اجازت نشته ځكه چې هغوئي په فيضانِ مدينه كښې د اعتكاف تجربه نه لري، د زيات عمر له وجهې به يې د مخكښې نه بدن ډير كمزورے شوے وي بيا د اعتكاف د جدول له وجهې به نور كمزورے شي، كه دوئي بيمار شو نو د دوئي سمبالول به مشكل شي. په استنجا خانو او د اوداسه په ځايونو كښې د رش له وجهې به هم پريشانه شي لهذا داسې د زيات عمر اسلامي ورونه دې عالمي مديني مركز فيضانِ مدينه ته د اعتكاف د پاره تشریف نه راوړي. (ملفوظات امير اهل سنت، 231/1)

سوال: آيا اسلامي خوئيندې اجتماعي اعتكاف كولے شي؟

جواب: نه جي! اسلامي خوئيندې اجتماعي اعتكاف نشي كولے. ځكه چې [د زنانو] د اعتكاف د پاره د مسجد بيت يعني د كور هغه حصه كومه چې د نمونځ كولو د پاره مخصوص كړے شوې وي په هغې كښې د اعتكاف اجازت شته. (درمختار، 494/3 ماخوذاً) لهذا كه اسلامي خور اعتكاف كول غواړي نو هغه دې يې صرف په مسجد بيت كښې وكړي. كه په كور كښې څه ځائے د نمونځ كولو د پاره مخصوص نه وي نو د اعتكاف نه مخكښې څه ځائے د كور يوه كمره يا

حصه مخصوص كړئ چې هغه به هم هلته نمونځ كوي بيا دې هم هلته
اعتكاف هم وكړي. (ملفوظات امير اهل سنت، 1/234)

سوال: زه اعتكاف كول غواړم ما ته دا ووايئ چې آيا د دعوت اسلامي زير انتظام
كيدونكي د يوې مياشتې اعتكاف كښې څه كورس هم كوله شي؟

جواب: د يوې مياشتې په اجتماعي اعتكاف كښې صرف كورس نه وي بلکې
كورسونه وي او ډير څيزونه زده كيږي. البته په اجتماعي اعتكاف كښې څه باقاعده
كورس نه كيږي. خو په شريك طور باندې ډير څيزونه زده كيږي. هره ورځ دوه مدني
مذاكرې وي كومې چې د تيرې ډيرې مودې راسې كيږي، كه صحت ملاتړ وكړنو
إِنْ شَاءَ اللَّهُ الْكَرِيمُ! دا ځل به هم دوه مدني مذاكرې كيږي. د دې نه علاوه نمونځ بنودله
شي، دعاگانې وغيره يادوله شي او نور هم ډير څيزونه زده كوله شي، لهذا د يوې
مياشتې د اعتكاف سعادت ضرور حاصل كړئ. (ملفوظات امير اهل سنت، 2/244)

سوال: د ملتان او خواؤ شاه بنارونو ډمه دارانو نيت كړه دے چې **إِنْ شَاءَ اللَّهُ الْكَرِيمُ!**
په رَمَضَانَ الْمُبَارَك كښې به د اجتماعي اعتكاف د پاره يو يو تيرين راولي، كه تاسو
مناسب وگنئ نو معيار يې بيان كړئ چې د كوم قسمه اسلامي ورونه د
اعتكاف د پاره راوسته شي؟

جواب: د اجتماعي اعتكاف د پاره پوهه اسلامي ورونه راوستل پكار دي، داسې
نه چې د تيرين راوستو يې وئيلي دي نو اوس دې هر څوك راولي او د اخوا ديخوا
نه دې پيسې راجمع كړي او د اتياؤ كالو مشران دې هم راولي. څوك د فالج
مريض وي نو د چا حالت داسې وي چې په خبره نه پوهيږي او د تربيتي حلقو په
مينځ كښې اوده شي، غصه كوي، اسلامي ورونه رتي، په استنجاخانو كښې رش
وي نو هلته جگړا شروع كړي يا بيمار شي او هسپتال كښې په بستره پريوځي.
په اجتماعي اعتكاف كښې د شركت كوونكو عمر د 50 كالو نه چې زيات نه

وي د دې نه كم پكار دے. داسې اسلامي وروڼو له دې ترجيح وركړے شي د كومو عمر چې د پنځوسو كالو نه كم وي او د هغوئې څه مستقل بيماري هم نه وي. كه د چا د مړۍ كينسر دے زمونږه 112 فيصده د هغه سره همدردي ده خو دے چې كله د اعتكاف كوونكو سره د خوراك د پاره كښيني نو ټول به خوراك كوي او دے به ورته هسې گوري، داسې به نور اعتكاف كوونكي څنگه خوراك كوي، د هغوئې به په دة باندې زړه خوگيږي نو د هغوئې د پاره به خوراك گران شي. داسې مريض نه دے پكار د كوم نه چې نورو ته پرديشاني وي او راوستونكے تنگوي او بيا ضد كوي چې ما واپس كور ته بوځه ما ته څه پته وه چې دلته به دومره رش وي وغيره لهندا د اعتكاف كوونكو راوستو د پاره تعداد ته نة بلكې معيار ته گورئ. بعضې وخت د كينسر داسې مريض راوستے شي چې د زخم نه يې بد بوئې ځي، خو شرعي مسئله دا ده چې د چا د زخم، ځلې يا جامو نه بد بوئې ځي د هغه د پاره جومات ته ننوتل منع دي. (1)

جومات ته نا پوهه ماشومان مه راولئ

دا هم ياد ساتئ چې په رَمَضَانَ الْمُبَارَك كښې د ملاقات تركيب نه كيږي ځكه چې شپې وړې وي مَدَنِي مذاكره هم د تراويح نه پس شروع كيږي بيا د پيشمني وقفه هم كول وي. بعضې اسلامي وروڼه ماشومان راولي او د ملاقات د پاره ضد كوي چې ملاقات وكړئ. كه د انسان په ماشومانو باندې زړه خوگ شي او

1... اعلى حضرت، امام اهلستت مولانا شاه امام احمد رضا خان رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ فرمائئ: ماشوم او ليونه او مَجْدُوم [د جُذام مريض] او د برص [بړكي مرض والا] او د بدبوئي والا زخم لرونكي او د كچه اوگي، پياز خوړونكي او مُفسد (فساد كوونكي) او مُوذِي (ضرر رسونكي)، شريعت دوي ته جومات ته د راتلو حق نة دے وركړے بلكې د جومات نه يې د لرې كولو حكم وركړے دے. (اظهار الحق الجلي، ص 64 ملتقطاً)

ملاقات وکړي نو دوئي به خلقو ته وائي چې زمونږه د ماشومانو ملاقات وشو نو په بله ورځ به لس ماشومان نور راشي. بيا به دغه ماشومان په جومات کنبې شور او ځور کوي، په يو بل پسې به منډې وهي او کبدي به شروع کړي، پلار يې تراويح کوي او بچي يې شاته شور کوي. د ماشومانو په باره کنبې دا مسئله ياده ساتي چې داسې ماشوم چې د هغه په باره کنبې دا غالب گمان وي چې دا به ميتيازي وکړي د هغه جومات ته راوستل جائز نه دي او داسې ماشوم د کوم په باره کنبې چې غالب گمان وي چې دا به اوواي [چې ميتيازي راځي] نو د هغه جومات ته راوستل مکروه تنزيهي يعني ناخوښه عمل دے. (درمختار مع والبحاثار، 518/2) او که داسې ماشوم وي چې په جومات کنبې به شور کوي، اخوا ديخوا به منډې وهي، د جومات احترام به مات کړي او د نمونځ کونکو د تکليف وجه به جوړيږي که هغه د لسو کالو هم وي او پلار ته د هغه په باره کنبې علم وي چې دا به داسې داسې کوي نو د هغه جومات ته راوستل به گناه وي. (1) داسې ماشومان عموماً په هغه جوماتونو کنبې وي کوم چې د آبادۍ والا علاقو کنبې جوړوي، د ډيرو اسلامي وروڼو به د دې تجربه شوې وي چې دوئي څومره ورانے کوي.

د ماشومانو اعتکاف ته د راوستو نقصانونه

بعضي ماشومان د اته نهو کالو وي او هونبسياران هم وي چې يواځې وي نو په تميز ناست وي او نمونځ وغيره هم کوي خو چې چرته د يونه دوه شي نو ټول جومات په سراواخلي. لهندا که څوک وائي چې زما بچي شريف دے هيڅ څه به نه کوي او بل

1... اعلیٰ حضرت، امام اهلِسُنَّتْ مولانا شاه امام احمد رضا خان رحمۃ اللہ علیہ فرمائي: که د (ماشومانو نه) د نجاست غالب گمان وي نو د هغوي جومات ته راوستل حرام او که حالت يې مُخْتَل او شکمن وي نو مکروه دي. که ماشومان بلکې بوډاگان هم بد تميزه، نامُهَذَّبَه وي، شور کوي، بے حرمتي کوي، جومات ته دې نه پريښودے کيږي. (فتاویٰ رضويه، 458/16 ملتقطاً)

گس هم دا سوچ وکړي او خپل ماشوم جومات ته راوړي نو دا دواړه شريفانان به په شريکه شرافت يو طرف ته غوزار کړي، د پيرو به دا تجربه هم شوې وي. بهتره دا ده چې ماشومان د ځان سره رانه وستې شي. که کوم ماشوم داسې کوي نو د هغه منع کول به واجب شي. د دې نه علاوه د نورو پرېشانو سره هم مخ کيدې شي مثلاً په مَدَنِي مذاکره کښې څه داسې موضوع روانه وي د کومې اوريدل چې مزه کوي او ناخپه ماشوم ووايي چې بابا ورته شوه يم يا اوبه څښم بيا به هغه وخت په هغه باندې د اوبو څښلو د پاره څې نو چې کوم بيان کيدو د هغې نه خو به د ماشوم پلار محرومه شي ورسره ورسره به درې څلور گسان نور هم د هغه په وجه پرېشانه شي. بيا به ماشوم وائي چې بابا ما له ميتيازي راغلې دي نو هغه به بوتل وي که نه يې بوڅې نو هغه به يې هم هلته وکړي. ماشومان داسې گرېر کوي، کله به وائي چې خوب راغله دے ځکه چې پوهيږي نه نو خوب خو به ورځي بيا د دوئي د ځملولو مسئله وي، نه پخپله څه اوري او نه پرې پوهيږي او نه پرې پلار اوريدو او پوهيدو ته پرېږدي لهدا مهرباني وکړئ ماشومان د ځان سره مة راولئ او دا مَدَنِي خواست صرف د روزې د مياشت د پاره نه بلکهې د ټول کال د پاره ياد ساتئ. د تعداد په ځائے معيار ته ترجيح ورکوئ، که د ټول ترين په ځائے يو څو بوگيانې [يعنې د ترين يو څو ډې] راولئ يا صرف يو بس راولئ. خو چې کوم اسلامي ورونه راولئ هغوئي پوهه وي او د الله پاک نه ويره لري، چې څوک هغوئي ته وگورې نو الله ورياد شي، نه چې داسې وي چې د بهر نه څوک راشي او اوسې ويښي نو بدگمانه شي او واپس لاړ شي او ووايي چې مونږ خو ډير تعريف اوريدلے وو خو دلته خو جنگ جگړې کيږي. (ملفوظات اميرِ اهل سنت، 2/245)

سوال: د څومره عمر اسلامي ورونه اعتكاف ته کښينولے شي؟ (1)

1 ... دا سوال د شعبه ملفوظات اميرِ اهل سنت له خوا جوړ کړے شوه دے او جواب د اميرِ اهل سنت دامتدركلېه العالميه له خوا عطا کړے شوه دے.

جواب: چرتہ چي د اجتماعي اعتکاف يا د ٽولې مياشت د اعتکاف ترکیب وي هلته او خاص طور د عالمي مَدَنِي مرکز فیضانِ مدینہ د پارہ دې د دې خبرې خیال وساتلے شي چې د اعتکاف کونکي عمر د شلو کالو نه کم نہ وي او د پنځوسو نه زیات نہ وي ځکه چې د زیات عمر مشرانو سمبالول مشکل وي او چې کله دوئي له د مَدَنِي حلقې او مَدَنِي مذاکرې پۀ وخت خوب ورشي نو ښېپي په اوغزوي او بالکل پۀ مینځ کنبې به اوده شي نو بیا به دوئي څوک منع کولے هم نشي. ځکه چې که مشرانو ته څۀ ووئیلے شي نو هغوئي له غصه هم زروړځي. مشران مَعذوره او بیمار وي او د هغوئي حافظه، هاضمه او هر اندام کمزورے وي صرف ژبه يې طاقتوره وي او پۀ هغې غشي وروي نو بعضې وخت مشران پخپله هم پۀ تکلیف کنبې شي او د نورو د پارہ هم د تکلیف سبب جوړېږي ځکه معذوران او مشران اعتکاف له راوستل نہ دي پکار. د میترک طالبِ علمان او د جامعة المدینه او د عاشقانِ رسول د مدرسو طالبِ علمان خپل کار د ښودلو سره اعتکاف کولے شي او که پۀ دوئي کنبې څوک د شلو کالو د عمر نه کم هم وي نو د هغۀ د پارہ هم شاید چې پۀ اعتکاف کنبې د کښیناستو رعایت شته او دا هر څۀ ځکه دي چې طالبِ علمان په چوتیانو کنبې اخوا دپخوا د خواریدو پۀ ځائے د الله پاک پۀ کور کنبې کښیني او دین زده کړي چې پۀ دې کنبې به د هغوئي فائده وي. (ملفوظات امیرِ اہلسنت، 2/323)

سوال: څوک چې پۀ اجتماعي اعتکاف کنبې د زده کولو ښودلو پۀ مَدَنِي حلقو کنبې شرکت نہ کوي که هغوئي پۀ اعتکاف کنبې کښیناستل غواړي نو څۀ وکړو؟⁽¹⁾

1 ... دا سوال د شعبه ملفوظات امیرِ اہلسنت له خوا جوړ کړے شوے دے او جواب د امیرِ اہلسنت د امامت وکالتیہ العالمیہ له خوا عطا کړے شوے دے.

جواب: زمونږه مجالس او ذمه داران اسلامي وروڼه دې د اعتكاف د پاره د داسې گسانو كارډونه بالكل نه جوړوي. په اعتكاف كښې يوه شميره د داسې خلقو هم راځي چې د دعاگانو او نمونځ وغيره د زده كولو د پاره د لگوله شوو مدرسه المدينه بالغان په حلقه كښې د شركت كولو سره هيڅ تعلق نه لري دوئي په اعتكاف كښې صرف خوراك څښاك كوي او مزې كوي، داسې خلق خپل محفل جوړ كړي او په ډاگه (د عالمي مديني مركز فيضان مدينه كراچي د جومات په دالان كښې) كښيني او گپونه لگوي او د دوئي سره ميلويدونكي د دوئي د پاره كله څه او كله څه راوړي او بيا يې په شريكه خوري نو داسې خلقو ته لاسونو جوړه كولو سره معذرت كووم چې دوئي دې اعتكاف ته نه راځي او مونږ دې د خپل شر نه بچ ساتي. مونږ ته په اعتكاف كښې هغه اسلامي وروڼه پكار دي چې په اعتكاف كښې عبادت او تلاوت كوي، فرض نمونځونه د جمعې سره كوي او د سنتو او دعاگانو زده كولو حلقو او مديني مذاكرو كښې 100 فيصده شركت كوي. ياد ساتئ چې زمونږه په اعتكاف كښې د اعتكاف كوونكو تعداد نه بلكې معيار پكار دے. كوم اسلامي وروڼه چې د اعتكاف كوونكو ډك ترينونه راوړي هغوئي له پكار دي چې هغوئي د دولسو بوگيانو [يعنې د ترين د دولسو ډبو] په ځائ دوه بوگيانې راوړي خو چې په هغې كښې د معيار والا اسلامي وروڼه وي چې واپس ځي چې څه يې زده كړي وي خو عام طور معيار نه بلكې تعداد وي او داسې خلق د اعتكاف د پاره راځي چې په څه زده كولو كښې يې زړه نه لگي. هغوئي نور خلق هم تنگوي او د دې سره سره دوئي كبابونه او سمسوسې خوري او بيا بيمار شي او زمونږه د كلينك دوايانې هم خوري. د دعوت اسلامي زير انتظام په هر ځائ كښې د اعتكاف كوونكو د پاره د كلينك اهتمام نه وي البته په عالمي مديني مركز فيضان مدينه كښې يو

وروكه شان كلينك جوړوله شي په كوم كښې چې محدود دوايانې وي او خه ډاكټران په رضا كارانه طور تشرېف راوړي. داسې نه ده چې څوك بيمار شي او كلينك ته لاړ شي نو د هغه په باره كښې دا ووييله شي چې دې په ډير خوراك بيمار شوه دې ځكه چې په اعتكاف كښې رښ وي او د بعضې خلقو طبيعتونه نازك وي چې هغوئ له د رښ له كبله خوب نه ورځي نو د بې آرامۍ په وجه هغوئ بيمارېږي. بهر حال د خپل صحت خيال ساتئ او بس هغه خلق د اعتكاف د پاره راولئ څوك چې د دين جذبه لري او د الله پاك د رضا د پاره راځي. باقي نورمه راولئ او نه داسې خلقو ته د اعتكاف كارډ وركول پكار دي. د بعضو په باره كښې خو به مجلس اعتكاف والو ته هم پته لگي چې دوئ به په اعتكاف كښې صرف خوراك څښاك كوي او خپل شر به نورو ته رسوي نو اعتكاف كوونكي د داسې خلقو د شر نه بچ كول ضروري دي.

سيل سپاتي كوونكي هم اعتكاف ته راوستل نه دي پكار

دغسې سيل سپاتو والا هم اعتكاف له راوستل نه دي پكار. په پنجاب كښې سمندر نشته ځكه يوه شميره د سمندر ليدو د پاره هم د پنجاب وغيره نه اعتكاف له راځي او بيا دوئ د سمندر ليدو د پاره ځي او بعضې وخت يې په سوشل ميډيا باندې هم شير كوي نو داسې گسانو ته دعوت اسلامي والا وويل نه دي پكار. دعوت اسلامي د سمندر په شان ده او چې كله په سمندر كښې جال وپستله شي نو په هغې كښې به مهيان [كبان] هم راځي، كيكرا به هم پكښې راځي او كيدې شي چې دريايي مار هم پكښې راشي نو داسې اسلامي ورونه هم اعتكاف ته راځي كوم چې دعوت اسلامي والا بدناموي، لهذا د سيلونو شوقيان خلق هم د اعتكاف د پاره عالمي مديني مركز فيضان مدينه كراچي ته راوستل نه دي پكار. دلته په كراچي كښې چې كوم سمندر دې د دې نوم

”بحر عرب“ دے نو که څوک سمندر لیدل غواړي نو هغوئي دې د اعتكاف نه علاوه راشي او په دې نیت دې سمندر وويني چې دا حجازِ مُقَدَّس ښکلولو له ځي. مخکښې به د کراچي د سمندر نه سمندري جاز هم د حاجيانو قافله جده شريف ته ورله. ياد ساتي چې سمندر لیدل گناه نه ده خو چې کله د اعتكاف د پاره راځي نو پوره وخت هم دلته تیروي او سمندر او بازارونو ته مه ځي. دا خبره ياد ساتي چې د اعتكاف د پاره سوال کول جائز نه دي. لهندا چې کله د اعتكاف د پاره راځي نو چا ته داسې سوال مه کوي چې زه د دعوتِ اسلامي عالمي مدني مرکز فيضانِ مدينه ته د اعتكاف د پاره ځم او زما سره د تگ راتگ کرايه او د جيب خرچه نشته لهندا تاسو زما مدد وکړي. (ملفوظات امير اهل سنت، 2/324 ملتقطاً)

سوال: آیا په مسجد حرام او مسجد نبوي شريف کښې د آب زم زم څښلو د پاره د اعتكاف نیت ضروري دے؟

جواب: د آب زم زم شريف د څښلو يا خوراک کولو د پاره د اعتكاف نیت نشي کيدے او که اوږې کړو نو دا نیت معتبر نه دے. د اعتكاف نیت صرف د ثواب د پاره کولے شي. په مسجد حرام يا مسجد نبوي کښې هم د غير مُعتكف يعنې چې چا د اعتكاف نیت نه وي کړے د هغه د پاره هم آب زم زم څښل جائز نه دي. که مخکښې يې د اعتكاف نیت نه وي کړے او اوس آب زم زم څښل غواړي نو د هغې د پاره دا نیت نشي کيدے بلکې د ثواب په نیت سره دې د اعتكاف نیت وکړي بيا دې ذکر او دُرود ولولي مثلاً دولس گرته دې دُرود شريف ولولي بيا به آب زم زم څښل جائز شي. (ملفوظات امير اهل سنت، 2/451)